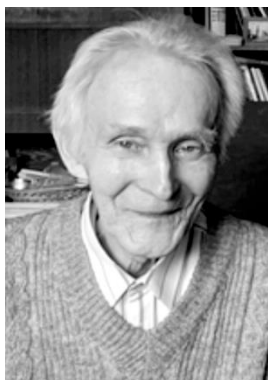

PROFESSOR ENN JAAMA – 85

25. juunil 2019. aastal sai 85-aastaseks emeriitprofessor Enn Jaama. Ta sündis 1934. a Tartumaal, Rõngu vallas Korustel talupidaja perekonnas. Sealsamas sai ta ka oma esimesed talutööde kogemused ja alustas ta ka haridusteed, lõpetades seejärel kohaliku 7-klassilise kooli. Üldse on Koruste küla ja selle lähiümbrus rikas Eestis tuntust kogunud

isikute poolest. Seal on sündinud, koolis käinud või elanud kunstnik Elmar Kits, skulptor Juhan Paberit, luuletaja Ernst Enno ja helilooja Aleksander Läte. Jaamade suguvõsast on Korustel sündinud ja üles kasvanud Enn Jaama mõlemad onud – loomakasvatusteadlane Kristjan Jaama ning tuntud puuviljandusteadlane ja sordiaretaja Arthur Jaama. Nende eeskujul hakkas maamehest teadlase teed sammuma ka Enn, kui ta asus õppima Jäneda Põllumajandustehnikumi ja selle lõpetamise järel jätkas õpinguid Eesti Põllumajanduse Akadeemia (EPA) agronoomiateaduskonnas. Kohusetunne ja huvi teadmiste vastu oli tal sedavõrd suur, et ta lõpetas need mõlemad õppeasutused kiitusega. Juba üliõpilasena sai kinnituse tema huvi teadustöö vastu kui ta osales aktiivselt Üliõpilaste Teadusliku Ühingu (ÜTÜ) tegevuses. Innuka üliõpilasteadlasena valiti Enn Jaama agronoomiateaduskonna ÜTÜ nõukogu esimeheks.

Jätkas õpinguid aspirantuuris, misjärel kaitses 1968. a talirapsi agrotehnika teemalise põllumajandusteaduste kandidaadi väitekirja. Enn Jaama on üks õppejõude, kelle töökohaks on olnud ainult Maaülikool ja kus ta läbis kõik ametiredeli astmed. Juba üliõpilasena alguse saanud töötegemine jätkus taimekasvatuse kateedri laborandi ja seejärel vanemlaborandi ametikohal. Õppejõu karjääri alustas ta assistendina, seejärel vanemõpetajana, dotsendina ja lõpuks sai temast taimekasvatuse õppetooli professor. Tema käe all on õppinud taimekasvatust ja söödatootmist erinevate teaduskondade üliõpilased. Oli tudengite hulgas populaarne ja hinnatud õppejõud, kes oskas ka igavate ja tüütutena tunduvad õppeainete peatükid huvitavaks ja atraktiivseks rääkida, tuues lisaks näited ka omaenda oskustest ja kogemustest. Sageli esitas ta tööde kaitsmistel ja konverentsidel esinejaile nn "kiusuküsimusi", nagu ta ise neid nimetas. Enamasti olid need jututeemaga seotud sellest vaatenurgast, mida ei oodatud ja tekitasid seetõttu humoorikat elevust. Enn Jaama juhendamisel on valminud sadakond diplomi- ja lõputööd, doktoritöö ja magistritööid. Osales ka ülikooli õpikute koostamisel

ja kirjutamisel. Ta on kolme kasutusel oleva taimekasvatust käsitleva õpiku kaasautor. Õppejõu ameti kõrvalt täitis Enn Jaama taimekasvatuse kateedri juhataja kohustusi ning oli aastatel 1971 kuni 1978 EPA kaugõppeteaduskonna prodekaan ning aastatel 1978–1984 juba selle dekaan. Teadustööd alustas Enn Jaama 1961 aastast rapsiga. Ta tegi katseid ja uuris talirapsi agrotehnika probleeme ning selgitas talirapsi kasvatusvõimalusi Eesti tingimustes. Avaldas ka töid ka teiste õli- ja eeterlike õli kultuuride, rüpsi ja söödakapsa kohta. Rapsi uurimisega kujunes Enn Jaama üheks selle ala arvestatavamaks agronoomiateadlaseks Eestis. Kuid temalt võib leida uurimisandmeid ja artikleid, mis on seotud ka teiste kultuuridega nagu kartul ja söödakapsas. Lisaks neile on rida publikatsioone ka teraviljade kohta ja on ilmunud artikleid segaviljadest. Alates 1995. aastast hakkas ta selgitama talitritikale kasvatamisvõimalusi Eestis. Ta juhtis sellealast uurimistegevust Eesti Maaülikoolis ja tegi projektipõhist koostööd Tallinna Tehnikaülikooli toiduainete instituudiga. Koos oma õpilastest kolleegidega uuris ta kasvufaktorite mõju tritikale biomassi formeerumisele, saagile ja selle kvaliteedile, toite- ja söödaväärtusele. Identifitseeriti Eestis kasvatamiseks perspektiivseid sorte ja selgitati sobivaid genotüüpe tritikalejahu kasutamiseks pagaritööstuses. Tulemuste alusel valmis hulk artikleid ja 2012. a veel 109 leheküljeline raamat "Tritikale". Teda võib õigustatult pidada talitritikale Eestisse maaletoojaks. Enn Jaama tutvustas oma töö tulemusi laiemale avalikkusele konverentsidel ja ajakirjanduses. Näiteks 23. novembril 2000. a Sakus toimunud TÜ Eesti Teravili korraldatud konverentsil esines ta ettekandega talitritikale sortidest, saagipotentsiaalidest ja kasutamistotstarbest ning ajalehele "Postimees" 15. juunil 2001. a antud intervjuus "Saaki ähvardab ikaldus", et erakordselt külma ilma jätkudes pole sügisel head saaki loota ning esitas seal oma asjatundlikud põhjendused.

1. septembril 1999. a omistati Enn Jaamale emeriitprofessori nimetus ja samal aastal autasustati teda Maaülikooli teenetemedaliga.

Soovime juubilarile tugevat tervist ja jaksu edaspidiseks.

Endiste ja praeguste kolleegide nimel
Jaan Kuht
Maarika Alaru
Evelin Loit